

Hänvisning
VN/9885/2025

Justitieministeriet

Kontaktperson
Sebastian Åstrandregistratorskontoret.jm@gov.fi

Ärende

Utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till sådana ändringar i lagstiftningen inom justitieministeriets förvaltningsområde som hänför sig till totalreformen av dataskyddslagstiftningen**Begäran om utlåtande**

Justitieministeriet har bitt Ålands landskapsregering om utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till sådana ändringar i lagstiftningen inom justitieministeriets förvaltningsområde som hänför sig till totalreformen av dataskyddslagstiftningen.

Propositionens innehåll och viktigaste förslag

I propositionen lägger man fram förslag till lagändringar inom justitieministeriets förvaltningsområde som är kopplade till en totalreform av finska dataskyddslagstiftningen. Förslagen utgår från kraven i grundlagen och det nationella handlingsutrymme som den allmänna dataskyddsförordningen medger. I propositionen föreslås ändringar i dataskyddslagen, lagen om bostadsaktiebolag, lagen om registret över djurhållningsförbud, lagen om stämningsmän, lagen om konkurs- och företagssaneringsregistret, lagen om näringsförbud, straffregisterlagen, stiftelselagen, föreningslagen, företagsinteckningslagen och lagen om skuldsaneringsregistret. Syftet med totalreformen är att förbättra informationsflödet och effektivisera organiseringen av de offentliga tjänsterna, samt att i större utsträckning än tidigare utnyttja det nationella handlingsutrymme som dataskyddsförordningen medger.

I propositionen föreslås att bestämmelserna om behandlingens lagenlighet i dataskyddslagen preciseras så att myndigheterna kan behandla personuppgifter med stöd av dataskyddslagen för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller för att utöva offentlig makt. Det föreslås också att det till dataskyddslagen fogas motsvarande

bestämmelser i fråga om andra aktörer än myndigheter när de sköter sådana offentliga förvaltningsuppgifter som anförtratts dem genom lag eller med stöd av lag där det är fråga om utförande av en uppgift av allmänt intresse eller utövning av offentlig makt.

I propositionen föreslås en ändring där certifieringsorgan enligt dataskyddsförordningen framledes ska ackrediteras av Säkerhets- och kemikalieverkets ackrediteringsenhet i stället för av dataombudsmannen. I propositionen föreslås även att bestämmelserna gällande teknisk anslutning uppdateras i ett flertal lagar. En sådan ändring berör lagen om registret över djurhållningsförbud där man föreslår en ändring av 4 § som rör utlämnande av uppgifter ur registret över djurhållningsförbud. Ändringen gäller utlämnande av uppgifter via ett tekniskt gränssnitt. Ändringen genomförs då man i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen upptagit en generell reglering gällande utlämnande av uppgifter via tekniska gränssnitt och en särreglering därför inte längre är nödvändig i lagen om registret över djurhållningsförbud.

Behörighetsfördelning

Fördelningen av lagstiftningsbehörigheten mellan landskapet Åland och riket regleras i självstyrelselagen för Åland (FFS 1144/1991), nedan självstyrelselagen.

Lagstiftningsbehörigheten gällande dataskydd och informationssäkerhet omnämns inte vid fördelningen av lagstiftningsbehörighet mellan landskapet och riket i självstyrelselagen. Lagstiftningsbehörigheten ska därför bedömas utgående från de rättsområden som landskapslagstiftningen berör. Högsta domstolen har i enlighet 19 § 2 mom. självstyrelselagen avgett utlåtanden där domstolen ansett att landskapet har lagstiftningsbehörighet i fråga om informationssäkerhet och dataskydd inom den offentliga förvaltningen på Åland (se Högsta domstolens utlåtande 7.4.2025, KKO-HD/258/2025, samt Högsta domstolens utlåtande 5.3.2019, OH2019/11).

Landskapslagstiftning beträffande dataskydd har ansetts falla inom landskapets lagstiftningsbehörighet även till den del som den reglerar dataskydd inom den privata sektorn när det är fråga om verksamhet som hör till landskapets lagstiftningskompetens enligt självstyrelselagen (se Högsta domstolens utlåtande 1.8.2019, OH 2019/130).

Enligt 18 § 17 punkten i självstyrelselagen tillhör djurskydd och veterinärväsendet landskapets lagstiftningsbehörighet med de undantag som framgår av 27 § 31 – 33 punkterna. Av 27 § 31 – 33 punkterna i självstyrelselagen framgår att smittsamma sjukdomar hos djur, förbud mot införande av djur och djurprodukter samt förebyggande av införsel av växtförstörare till landet tillhör rikets behörighet. Riket har lagstiftningsbehörighet vad gäller straffrätten enligt 27 § 22 punkten självstyrelselagen, dock med undantag för beläggande med straff och storleken av straff inom rättsområden som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet enligt 18 § 25 punkten självstyrelselagen. Användning av tvångsmedel inom rättsområden som tillhör landskapets lagstiftningsbehörighet är i enlighet med 18 § 26 punkten självstyrelselagen landskapets lagstiftningsbehörighet.

Ställningstagande

Landskapsregeringen konstaterar att de föreslagna lagändringarna i propositionen inte blir gällande på Åland till den del ändringarna hör till landskapets lagstiftningsbehörighet. Landskapsregeringen konstaterar också att man i motiveringarna till propositionen i detalj beaktat landskapets lagstiftningsbehörighet.

I motiveringarna konstateras att lagförslaget om ändring av lagen om registret över djurhållningsförbud (FFS 21/2011) faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet. Landskapsregeringen vill dock påminna om problematiken gällande nuvarande reglering av djurhållningsförbud och förande av register över djurhållningsförbud som landskapsregeringen påtalade i en skrivelse 7.12.2023 till justitieministeriet, jord- och skogsbruksministeriet och rättsregistercentralen (se landskapets skrivelse med diarienummer ÅLR 2023/9444).

Landskapsregeringen har i övrigt inte några synpunkter på de föreslagna ändringarna.

Minister

Ingrid Zetterman

Dataskyddsombud

Sebastian Åstrand